

Jezik i integracija

[Integracija](#)

[Ponude za pospješivanje integracije](#)

[Jezik](#)

[Učiti njemački jezik](#)

Integracija

Od stranaca i strankinja se očekuje da se integrišu u društvo. Ovo podrazumjeva: pridržavanje zakona, brigu o ekonomskoj nezavisnosti i ucinje njemačkog jezika.

Najvažniji principi

Svi stanovnici Švicarske moraju poštovati važeće zakone i uvažavati Ustav (Bundesverfassung, u kojem je zagarantovana npr. ravnopravnost muškarca/žene). Pored toga se očekuje da u ekonomskom pogledu svako brine sam o sebi, ukoliko je to moguće. Od stranaca i strankinja se traži da nauče što je brže moguće jezik koji se govori u mjestu u kojem žive. Integracija može uspjeti samo u slučaju ako obe strane daju svoj doprinos. Zato se od domaćeg stanovništva očekuje otvorenost prema strancima i strankinjama.

Lična odgovornost

Savez, kantoni i opštine vode računa o tome da strancima i strankinjama bude omogućen pravedan pristup ekonomskom, socijalnom i kulturnom životu. Stranci i strankinje se moraju sami potruditi da se integrišu. Od njih se očekuje da koriste postojeće ponude za pospješivanje integracije.

Učešće u društvenom životu

Udruženja (Vereine) nude dobar način da se integriše u švicarsko društvo i da se upoznaju ljudi. Mada su i proslave i razne manifestacije u opštinama u kojima se živi pogodne za uspostavljanje kontakata. Početak može biti malo teži, jer nisu svi stanovnici Švicarske jednako otvoreni prema stranim kulturama. Ponekad je potrebno malo istrajnosti.

Informacije / Podrška

Doseljenicima u kantonu Aargau stoje na raspolaganju različita mjesta za kontakte. Dobro mjesto za prvi kontakt je uvijek opština. Postoje i posebna kontaktna mjesta za migrante i migrantkinje. Pored centralnog Kontaktnog mjesta za integraciju u Aarau (Anlaufstelle Integration Aargau, AIA) postoje i neke regionalne službe. Ova mjesta informišu o životu u Švicarskoj i daju odgovore na konkretna pitanja o raznim temama. Onaj, ko još uvijek ne govori njemački jezik, može povesti osobu za prevođenje ili potražiti osobu koja će prevoditi. Neke kancelarije pružaju informacije i na stranim jezicima. Ima jezičkih grupa koje imaju svoja kontaktna mjesta.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.zdravo-aargau.ch/hr/jezik-i-integracija/integracija

Ponude za pospješivanje integracije

Integracioni procesi se odvijaju uglavnom u školi i na poslu. Za osobe koje (još) nemaju pristup ovim područjima, postoje različite mogućnosti za pospješivanje integracije.

Specifične ponude

Postoje različite ponude za strance i strankinje koje im pomažu da se prilagode na švicarsko društvo i ostvare kontakte. To su između ostalog, razgovori za "okruglim stolovima", aktivnosti u slobodnom vremenu, predavanja ili kursevi. Kontaktno mjesto za integraciju Aargau (Anlaufstelle Integration Aargau, AIA) ili opština u kojoj se živi, pružaju više informacija o raznim ponudama. Mnoge opštine organizuju prijem i pozdravljanje novih sugrađana. Ovaj događaj je dobra prilika da se dobije prvi utisak o novoj sredini.

Udruženja

Mnogi stanovnici kantona Aargau su članovi nekog udruženja (Verein). Postoje udruženja za razna interesovanja. Čak i u manjim sredinama postoje sportska, kulturna i druga udruženja. U njima se dobija idealna prilika za stupanje u kontakt sa drugim ljudima. Većina udruženja su otvorena za sve osobe. Informacije o udruženjima se mogu naći na internet stranicama opština.

Organizacije migranata

U zavisnosti od jezika, zemlje porijekla ili religije, postoje razna udruženja/klubovi koje vode migranti. Ova udruženja često nude integracione i savjetodavne usluge, kako bi podržali svoje članove po dolasku u Švicarsku i u kanton Aargau.

Ponude za mlade

U kantonu Aargau postoje za mlade mnoge konkretne ponude u svrhu provođenja slobodnog vremena i upoznavanja vršnjaka. U mnogim opštinama imaju sastajališta i razne aktivnosti u slobodnom vremenu. Tu su mladi pod nadzorom stručnih lica i mogu da izraze svoje ideje i realizuju projekte (Jugendarbeit). Ove ponude su najčešće besplatne. Omladinske organizacije omogućavaju da se zajedno sa vršnjacima preduzmu neke aktivnosti i da se bavi sportom u prirodi. Nosioци ovih ponuda su udruženja, opštine ili crkve. Ponude su na raspolaganju svim mladim ljudima. Opština pruža dodatne informacije.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.zdravo-aargau.ch/hr/jezik-i-integracija/ponude-za-pospjeivanje-integracij

Jezik

Od stanovnika, kojima njemački nije maternji jezik, a žive u kantonu Aargau, očekuje se da ga uče. Znanje jezika je centralni uslov da bi integracija u društvo i na tržište rada uspjela.

Književni njemački jezik / Švicarski njemački jezik

U Švicarskoj se govore četiri jezika: njemački, francuski, italijanski i retoromanski. U kantonu Aargau je njemački službeni jezik. Razlikuju se književni (Hochdeutsch) i švicarski njemački jezik (Schweizerdeutsch). U školi i djelimično na radiju i televiziji se govori književni jezik. Takođe se piše na književnom jeziku. Međutim, u svakodnevnom životu se govori dijalekt (Švicarski njemački). To je dijalekat njemačkog jezika kojeg ne mogu lako razumjeti ni osobe koje dobro vladaju književnim njemačkim jezikom. Od stranaca se ne očekuje da govore dijalekt, ali se očekuje da ga nakon izvjesnog vremena razumiju. U svakom slučaju moguće je zamoliti Švicarce da pričaju književni jezik.

Njemački jezik i djeca

Preporučuje se da djeca, koja ne govore njemački jezik, što prije dođu u kontakt sa djecom koja govore njemački. Za to su idealne igraonice ili posebne ponude za roditelje i djecu. Roditelji mogu pomoći svojoj djeci time što će sa njima što više pričati, slušati njihove teme ili im čitati priče. Ovo se treba raditi na jeziku koji se najbolje govori i koji je djeci najbliži.

Prevodi

Ne može se očekivati da neko odmah po doseljenju razumije i već govori dobro njemački jezik. Ipak postoje situacije u kojima je sporazumijevanje neophodno. Mnogi doseljenici pitaju rodbinu ili prijatelje da im prevode. Međutim, u komplikovanim, ličnim ili poverljivim razgovorima se možda želi da prevode vrše profesionalni prevodioci. Interkulturalni prevodioci su specijalizovani da pri prevodu uvažavaju kulturne specifičnosti. Kod razumjevanja i pisanja pisama ili ispunjavanja formulara pomoć nudi Služba za pisanje (Schreibdienst) koja je u sastavu Švicarskog crvenog krsta (SRK) u Aarau-u ili Baden-u.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.zdravo-aargau.ch/hr/jezik-i-integracija/jezik

Učiti njemački jezik

Da bi se pravilno učio njemački jezik preporučuje se pohađanje kurseva. Ponuda kurseva je u kantonu Aargau velika i prilagođena je različitim životnim situacijama.

Ponude kurseva za učenje stranih jezika

Mnoge organizacije u kantonu Aargau održavaju kurseve jezika za različite ciljne grupe. Neke od njih su komercijalne firme, a neke su neprofitne ili državne institucije. Osobe, koje ne vladaju latinicom ili imaju problema sa pisanjem i čitanjem, mogu da pohađaju kurs opismenjavanja (Alphabetisierungskurs). Prije posjete kursa njemačkog jezika treba se informisati o različitim vrstama kurseva i troškovima. Za majke sa djecom postoje u mnogim opštinama posebni kursevi kojima se pospješuje znanje jezika kako kod majke tako i kod djeteta (Muki-Deutsch). Kontaktno mjesto za integraciju Aargau (Anlaufstelle Integration Aargau, AIA) ili opština u kojoj se živi, pružaju više informacija o raznim ponudama.

Stepenovanje znanja jezika

Utvrđivanje nivoa poznavanja njemačkog jezika se radi na osnovu Zajedničkog referentnog okvira za jezike Savjeta Evrope (CEF). Šest stepenova koji se nadograđuju jedan na drugi protežu se od A1 (početno znanje) do C2 (odlično znanje). Većina njemačkih kurseva se održava po ovim stepenima. Stepene A1 i A2 odgovaraju osnovnom poznavanju njemačkog jezika. Osoba koja želi pohađati školu za stručno obrazovanje, trebala bi da ima znanje jezika na nivou B1 ili B2. Dok je znanje na nivou C1 i C2 preduslov za studiranje na univerzitetima.

Finansiranje

Troškove za kurseve njemačkog jezika najčešće plaćaju korisnici kurseva. Cijene su različite i zato vrijedi uporediti ponude (cijena po času). Neki kursevi su subvencionisani od strane Kantona Aargau ili od opština, pa su zbog toga povoljniji od drugih.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.zdravo-aargau.ch/hr/jezik-i-integracija/uiti-njemaki-jez